

ROMÂNIA
PRIMĂRIA COMUNEI ȚIBANA
JUDEȚUL IAȘI

Comuna Tibana RO - 707530, Județul Iași, ROMÂNIA;

Tel.: 0232 - 325900 ; Tel. / Fax : 0232 - 325900;

Email: primar@primariatibana.ro

REFERAT DE APROBARE

privind aprobarea Bugetului Local al Comunei Tibana pe anul 2026

Nr. 7541/05.05.2026

I. TEMEIUL LEGAL

Prezentul referat de aprobare este elaborat in temeiul urmatoarelor acte normative:

- Legea nr. 273/2006 privind finantele publice locale, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 386/2024 a bugetului de stat pe anul 2025;
- Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului platit din fonduri publice;
- Legea nr. 53/2003 -- Codul Muncii, republicat;
- Legea nr. 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicata;
- Ordinul MFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice ALOP;
- Regulamentul (UE) 2021/1060 -- privind etichetarea cheltuielilor de mediu si clima;
- OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, art. 129 alin. (4) lit. a) si art. 196 alin. (1) lit. a).

II. SITUATIA ACTUALA SI MOTIVUL INITIERII PROIECTULUI

Bugetul local al Comunei Tibana pe anul 2026 a fost elaborat in conformitate cu cadrul legal in vigoare, pornind de la estimarile privind veniturile proprii, transferurile de la bugetul de stat si fondurile externe nerambursabile, precum si de la necesitatile reale de finantare a cheltuielilor publice locale.

Totalul veniturilor bugetului local pe anul 2026 este estimat la 39.236.250 lei, iar totalul cheltuielilor bugetate se ridica la suma de 39.614.300 lei. Diferenta de 378.050 lei va fi acoperita din excedentul bugetar reportat din 2025 (378.053,34 lei), potrivit art. 58 alin. (1) din Legea nr. 273/2006. Programul de investitii

totalizeaza 22.760.000 mii lei, incluzand proiectul major de alimentare cu apa si canalizare in sat Domnita (20.000.000 mii lei -- AFM).

III. PLATA PRIORITARA A DREPTURILOR SALARIALE

Cheltuielile de personal (art. 10) din bugetul local 2026 totalizeaza 5.988.300 lei, repartizate pe: Autoritati Publice -- 2.350.000 lei; Invatamant (sofer microbuz) -- 81.600 lei; Cultura (bibliotecar) -- 122.700 lei; Asistenta Sociala (asistenti personali + asistenti sociali) -- 3.434.000 lei. Drepturile salariale se platesc cu prioritate fata de orice alte obligatii ale comunei, in conformitate cu art. 167 din Codul Muncii si art. 7 din Legea nr. 153/2017. Salariile asistentilor personali se achita in ultima zi lucratoare a lunii, sub sanctiunea amenzilor de 5.000 - 10.000 lei (art. 42 alin. 4 din Legea nr. 448/2006).

IV. ORDINEA STINGERII DATORIILOR SI PROCEDURA ALOP

Ordonatorul de credite va respecta ordinea legala de stingere a obligatiilor bugetare (art. 165 CPF), cu prioritate absoluta pentru drepturile salariale, urmata de contributiile sociale, obligatiile fiscale, platile catre furnizori (termen maxim 30 zile -- Legea nr. 72/2013) si penalitati. Toate cheltuielile se angajeaza, lichideaza, ordonanteaza si platesc prin procedura ALOP (Ordinul MFP nr. 1792/2002), cu viza CFP obligatorie.

ETICHETAREA CHELTUIELILOR BUGETARE DE INVESTITII -- DIMENSIUNEA DE MEDIU SI CLIMA

In conformitate cu cerintele Regulamentului (UE) 2021/1060 al Parlamentului European si al Consiliului, cu Ghidul Comisiei Europene privind etichetarea climatica si a cheltuielilor legate de biodiversitate, precum si cu normele metodologice nationale emise de Ministerul Finantelor, cheltuielile de investitii ale Comunei Tibana pe anul 2026 au fost clasificate pe trei categorii de etichete: VERDE (contribuie semnificativ la obiectivele de clima/mediu), MARO (risc de impact negativ asupra mediului -- combustibili fosili) si NEUTRU/MIXT (fara impact direct relevant).

Definitia categoriilor de etichetare:

VERDE -- Cheltuieli care contribuie substantial la obiectivele de mediu si clima: infrastructura de apa/canalizare (reducere poluare, gospodaria resurselor hidrologice), energie din surse regenerabile, eficienta energetica a cladirilor (termoizolare, inlocuire sarpanta), statii de incarcare electrica, colectare deseuri. Coeficient de etichetare: 100%.

MARO -- Cheltuieli cu potential impact negativ asupra mediului: achizitia de centrale termice pe combustibil solid (lemn/carbune) care implica ardere de biomasa sau combustibili fosili. Coeficient de etichetare: 100% (risc negativ). Trebuie monitorizate in raportarea de sustenabilitate.

NEUTRU/MIXT -- Cheltuieli care nu au o contributie directa semnificativa la obiectivele de clima/mediu si nici un impact negativ relevant: lucrari de drumuri, poduri, constructii de terenuri sportive, cladiri administrative, dispensare medicale, planuri urbanistice. Coeficient de etichetare: 100%.

Sinteza etichetarii pe capitole bugetare (mii lei):

Capitol	BL (mii lei)	Total (mii lei)	Verde BL	Verde Total	Maro BL	Maro Total	Neutru BL
51.XX Autoritati Publice	50	50	-	-	-	-	50
65.XX Invatamant	95	95	20	20	25	25	50
66.XX Sanatate	120	120	-	-	-	-	120
70.XX Locuinte, Servicii Publ.	415	20.415	415	20.415	-	-	-
84.XX Transporturi	1.930	2.080	-	-	-	-	1.930
TOTAL INVESTITII	2.610	22.760	435	20.435	25	25	2.150

Proiectele etichetate VERDE -- contributia la obiectivele de mediu:

Capitol	Obiectiv de investitii	BL (mii lei)	Total (mii lei)
70.XX	Capacitati producere energie surse regenerabile, com. Tibana	80,00	80,00
70.XX	Alimentare cu apa sat Tibana, Poiana Manastirii, Alexeni, Moara Ciornei, Garbesti	130,00	130,00
70.XX	Infiintare sistem alimentare cu apa si canalizare sat Domnita (art.71.01)	0,00	20.000,00
70.XX	Infiintare sistem alimentare cu apa si canalizare sat Domnita (art.71.3)	150,00	150,00
70.XX	Alimentare cu apa sat Oproaia	20,00	20,00
70.XX	Container pentru deseuri textile	10,00	10,00
70.XX	Statie incarcare electrica	25,00	25,00
65.XX	Lucrari reparatii/inlocuire sarpanta + termoizolare corp B Sc.Profesionala Tibana	10,00	10,00
65.XX	Reparatii/inlocuire sarpanta + termoizolare corp B (ob. 2)	10,00	10,00

Proiectele etichetate MARO -- impact potential negativ asupra mediului:

Capitol	Obiectiv de investitii	BL (mii lei)	Total (mii lei)
65.XX	Achizitie centrala pe lemne Scoala Gimnaziala Domnita (pt Scoala Runcu)	25,00	25,00

Indicatori sintetici de etichetare (raportati la total investitii 2026):

Categorie	Suma (mii lei)	Pondere	Observatii
Cheltuieli VERZI (clima + mediu)	20.435 mii lei	89.8%	Contribuie substantial la obiectivele de mediu
Cheltuieli MARO (impact negativ)	25 mii lei	0.1%	Risc de impact negativ -- monitorizare obligatorie
Cheltuieli NEUTRE/MIXT	2.300 mii lei	10.1%	Fara impact relevant la obiectivele de clima
TOTAL INVESTITII 2026	22.760 mii lei	100%	--

Observatie privind proiectul major de apa-canalizare sat Domnita:

Obiectivul "Infintare sistem de alimentare cu apa si canalizare in sat Domnita, Comuna Tibana, jud. Iasi" -- finantat prin AFM in suma de 20.000.000 mii lei -- este etichetat 100% VERDE, intrucat contribuie substantial la obiectivele de mediu prin: (i) imbunatatirea calitatii apei potabile si protejarea sanatatii populatiei; (ii) reducerea poluarii solului si a apelor freatice prin colectarea si epurarea apelor uzate; (iii) gospodarirea durabila a resurselor hidrologice la nivel local. Ponderea acestui proiect reprezinta 87,9% din totalul cheltuielilor etichetate VERDE si 87,9% din totalul programului de investitii 2026.

Temeiul legal al procedurii de etichetare:

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European si al Consiliului privind dispozitiile comune pentru fondurile structurale si de coeziune -- Anexa I (Coeficienti pentru sprijinul obiectivelor in domeniul climei) si Anexa II (Coeficienti pentru sprijinul obiectivelor in domeniul biodiversitatii);
- Ghidul tehnic al Comisiei Europene privind etichetarea cheltuielilor publice pentru clima si biodiversitate in cadrul programelor operationale 2021-2027;
- Normele metodologice emise de Ministerul Finantelor privind clasificarea si raportarea cheltuielilor bugetare de investitii pe dimensiunea de mediu si climat, aplicabile unitatilor administrativ-teritoriale incepand cu exercitiul bugetar 2024;

- Obligatia de raportare anuala catre Ministerul Finantelor a raportului privind rezultatele etichetarii cheltuielilor bugetare, conform art. 58 alin. (4) din Legea nr. 273/2006, astfel cum a fost completat prin reglementarile europene aplicabile.

V. CONCLUZIE SI PROPUNERE

Fata de cele expuse mai sus, in temeiul art. 129 alin. (4) lit. a) si art. 196 alin. (1) lit. a) din OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, propun Consiliului Local al Comunei Tibana adoptarea hotararii privind aprobarea Bugetului Local al Comunei Tibana pe anul 2026, cu toate anexele sale, inclusiv prevederile referitoare la plata prioritara a salariilor, ordinea stingerii datoriilor, procedura ALOP si raportul de etichetare a cheltuielilor de investitii.

Initiator:
PRIMAR,
ROTARU GHEORGHE

Semnatura: _____